COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.10.2019
COM(2019) 445 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport referitor la autorizațiile de export acordate în 2017 și 2018 în temeiul Regulamentului privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante

1. Introducere

Regulamentul (CE) nr. 1236/2005 al Consiliului privind comerțul cu anumite bunuri susceptibile de a fi utilizate pentru a impune pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante[1] a impus anumite restricții asupra comerțului. Aceste restricții vizau, în special, o interdicție aproape integrală a exporturilor din și a importurilor în Uniunea Europeană a bunurilor incluse în anexa II, precum și o cerință de autorizare prealabilă a exporturilor anumitor alte bunuri enumerate în anexa III sau în anexa IIIa.

Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante [denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2019/125”][2] codifică și abrogă Regulamentul (CE) nr. 1236/2005 al Consiliului[3].

Articolul 26 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/125 prevede că statele membre stabilesc un raport de activități anual public în care furnizează informațiile privind numărul de cereri primite, bunurile și țările în cauză, precum și deciziile pe care le-au luat în privința acestora. Articolul 26 alineatul (4) prevede că Comisia întocmește un raport anual care cuprinde rapoartele de activitate anuale publicate de către statele membre și îl pune la dispoziția publicului.

Acest prim raport oferă informații privind activitățile de autorizare ale statelor membre din 2017 și 2018 în ceea ce privește exportul de bunuri care ar putea fi utilizate pentru tortură sau pentru a aplica pedeapsa capitală[4].

Toate cele 28 de state membre au publicat rapoarte privind numărul de autorizații de export acordate și refuzate în temeiul articolului 11 alineatul (1) și al articolului 16 alineatul (1), precum și privind bunurile și țările de destinație vizate de acestea. Cu excepția unui stat membru, statele membre au inclus și informații privind numărul sau cantitățile bunurilor autorizate pentru a fi exportate și categoria de utilizatori finali cărora urmau să le fie furnizate bunurile respective.

---

1 JO L 200, 30.7.2005, p. 1.

2 JO L 30, 31.1.2019, p. 1.

3 Pentru lista modificărilor, a se vedea anexa X la Regulamentul (UE) 2019/125.

4 Prezentul raport nu oferă informații privind utilizarea de către exportatori a autorizației generale de export a Uniunii pentru exporturile de bunuri enumerate în anexa IV [anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125].

Autorizații în temeiul Regulamentului (UE) 2019/125

Articolul 11 alineatul (1) și articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/125 prevăd obligația obținerii unei autorizații de export[5] pentru bunurile enumerate în anexa III și, respectiv, în anexa IV. Anexa III vizează anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica tortura sau alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. În anexa IV sunt enumerate anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală. Cu excepția situațiilor în care se utilizează autorizația generală de export a Uniunii instituită în anexa V pentru bunurile enumerate în anexa IV, autorizația trebuie să fie obținută de la autoritățile competente din statul membru respectiv, astfel cum sunt acestea enumerate în anexa I.

Exporturile către destinațiile enumerate în autorizația generală de export a Uniunii se pot efectua, de regulă, în temeiul autorizației generale de export a Uniunii, fără a fi necesar să se obțină o autorizație individuală sau globală acordată de către un stat membru. Aceste destinații sunt țări care au abolit pedeapsa capitală pentru toate infracțiunile și au confirmat această abolire printr-un angajament internațional. Cu toate acestea, în cazul în care există bănuieli întemeiate cu privire la capacitatea exportatorului de a se conforma condițiilor autorizației sau unei dispoziții din legislația privind controlul exporturilor, autoritatea competentă poate interzice acestuia să utilizeze autorizația generală de export a Uniunii.

Articolul 20 alineatul (2) din Regulamentul 2019/125 prevede că o autorizație pentru exporturi acordată de un stat membru poate fi o autorizație individuală (o autorizație pentru exporturi către un utilizator final sau un destinatar dintr-o țară terță) sau o autorizație globală (o autorizație pentru exporturi către unul sau mai mulți utilizatori finali sau distribuitori specificați din una sau mai multe țări terțe specificate)[6].

Articolele 3, 4 și 5 din regulament interzic exporturile, importurile și tranzitul bunurilor enumerate în anexa II. Autoritățile competente pot acorda o derogare de la interdicție, însă doar în cazul în care se demonstrează că bunurile respective vor fi utilizate exclusiv pentru expunerea publică într-un muzeu (fie într-o țară terță, fie, în ceea ce privește articolul 4, într-un stat membru), ținând cont de semnificația lor istorică.

[5] Articolul 2 litera (d) din Regulamentul (UE) 2019/125 definește „exportul” ca „orice scoatere a bunurilor de pe teritoriul vamal al Uniunii, inclusiv orice scoatere a bunurilor care trebuie să facă obiectul unei declarații la vamă și orice scoatere a bunurilor care au fost depozitate într-o zonă liberă în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului”.

[6] Definițiile complete ale termenilor „autorizație individuală” și „autorizație globală” sunt stabilite la articolul 2 literele (p) și, respectiv, (q).

2. Autorizații acordate și retrase

2.1 În 2018, numărul total al autorizațiilor raportate s-a ridicat la 231, 11 state membre raportând că au acordat autorizații. În 2017, numărul total al autorizațiilor raportate a fost de 292, acestea fiind acordate de către 12 state membre. Celelalte state membre au informat Comisia că nu au primit nicio cerere de autorizare în temeiul Regulamentului (UE) 2019/125.

Întrucât definiția autorizației individuale și a autorizației globale stabilite la articolul 2 din regulament nu includ un element cantitativ, indicarea numărului de autorizații acordate nu oferă o estimare a numărului sau a cantității bunurilor vizate de autorizațiile respective. În plus, numărul sau cantitatea calculată a exporturilor autorizate din întreaga UE prezintă o imagine incompletă deoarece un stat membru nu a furnizat nicio informație privind numărul sau cantitatea bunurilor și categoriile de utilizatori finali vizați.

2.2 Unele state membre au raportat că nu au primit nicio cerere. Următoarele aspecte ar putea explica de ce unele state membre nu au primit nicio cerere de autorizație de export individuală sau globală.

În primul rând, lista bunurilor care necesită o autorizație de export, stabilită în anexele III și IV la Regulamentul (UE) 2019/125, este destul de limitată, iar obligația privind autorizația de export din regulament nu se aplică furnizărilor de bunuri consumatorilor de pe teritoriul vamal al Uniunii.

În al doilea rând, articolul 20 alineatul (2) din regulament prevede că un exportator trebuie să obțină o autorizație de la autoritatea competentă a statului membru în care își are reședința (persoană fizică) sau este stabilit (persoană sau entitate juridică).

În ultimul rând, o parte dintre exporturile anumitor anestezice enumerate în anexa IV se efectuează în temeiul autorizației generale de export a Uniunii instituită în anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125. Exporturile acestor bunuri către țările enumerate în anexa V se pot efectua, de obicei, fără o autorizație de export individuală sau globală.

2.3 Regulamentul (UE) 2019/125 impune o obligație privind autorizația de export pentru ca autoritățile competente să verifice dacă există indicații conform cărora, dacă ar fi exportate, bunurile ar putea fi utilizate pentru tortură sau alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (anexa III) sau pentru pedeapsa capitală (anexa IV). În acest scop, articolul 20 alineatul (8) din regulament prevede că autoritatea competentă ar trebui să primească „informații complete, în special cu privire la utilizatorul final, țara de destinație și utilizarea finală a bunurilor”.

În această perioadă de doi ani, au fost raportate nouă autorizații de export respinse: cinci în 2018 și patru în 2017. Cazurile respinse raportate în 2018 vizau anumite tranzacții dorite cu clienți din Bangladesh, China (Macao), Egipt, Moldova și Vietnam, iar în 2017, cazurile respinse au vizat anumite tranzacții dorite cu clienți din Côte d'Ivoire, Kazahstan, Togo și Moldova.

Tranzacțiile neautorizate au vizat, în principal, bunurile enumerate în anexa III; totuși, cele cu Bangladesh și Egipt ar fi implicat bunuri enumerate în anexa IV.

O astfel de respingere, cunoscută informal și ca „decizie de respingere” înseamnă în general că un exportator nu a furnizat autorității competente informații suficiente pentru a demonstra că, în cazul respectiv, bunurile în cauză urmau să fie utilizate într-un scop legitim. Cu alte cuvinte, o decizie de respingere nu implică neapărat ideea că au existat dovezi ale faptului că bunurile urmau să fie utilizate pentru tortură sau pentru pedeapsa capitală.

2.4 În general, informațiile furnizate Comisiei de statele membre nu fac distincție între autorizațiile individuale și autorizațiile globale. Un stat membru a menționat că a acordat trei autorizații globale care au vizat bunurile enumerate în anexa III; acestea vizau exporturi ale bunurilor pe care anumite autorități naționale urmau să le utilizeze pentru a-și îndeplini sarcinile în străinătate.

2.5 Articolele 3, 4 și 5 din Regulamentul (UE) 2019/125 interzic exportul, importul și, respectiv tranzitul bunurilor enumerate în anexa II. Regulamentul permite autorităților competente să acorde o derogare de la interdicție, însă doar dacă se demonstrează că bunurile respective vor fi utilizate exclusiv pentru expunerea publică într-un muzeu (fie într-o țară terță, fie, în ceea ce privește articolul 4, într-un stat membru), ținând cont de semnificația lor istorică. Autoritățile competente au raportat că nu au acordat astfel de autorizații în 2017 și 2018.

2.6 Anexa 1 la prezentul raport oferă informații cu privire la numărul autorizațiilor de export acordate de statele membre în 2017 și 2018. Exporturile în temeiul autorizației generale de export a Uniunii [anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125] nu sunt incluse în informațiile privind numărul autorizațiilor acordate de statele membre.

3. Utilizatori finali

3.1 Informațiile primite de Comisie permit să se facă o distincție între utilizarea finală pentru asigurarea respectării legii, utilizarea finală de către firmele de securitate, utilizarea finală în scopuri medicale (spitale și uz veterinar) a bunurilor enumerate în anexa IV, utilizarea industrială (în special, a oleorășinii de Capsicum menționată în anexa III) și exporturile către societăți comerciale.

3.2 Informațiile furnizate indică faptul că societățile comerciale reprezintă o parte importantă a exporturilor de arme cu descărcare electrică portabile, de arme portabile sau de echipamente pentru administrarea unei doze care conține o substanță chimică iritantă sau cu proprietăți incapacitante, precum și de tiopental sodic. Nu este clar dacă al doilea paragraf de la articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/125, care prevede modalitatea în care autoritatea competentă ar trebui să evalueze exporturile de vanillylamidă

de acid pelargonic (PAVA) și de oleorășină de Capsicum (OC)[7] către un distribuitor, a fost aplicat prin analogie la evaluarea acestor exporturi.

3.3 Astfel cum s-a menționat mai sus, un stat membru nu a furnizat informații cu privire la categoria de utilizatori finali vizați de către autorizațiile sale.

3.4 Anexele 2 și 3 la prezentul raport sintetizează informațiile furnizate Comisiei privind volumul comercializat și utilizarea finală a exporturilor autorizate în 2017 și, respectiv, în 2018.

4. Bunuri și țări de destinație vizate de autorizațiile de export

4.1 Informațiile furnizate de autoritățile competente includ uneori autorizații de export către destinațiile enumerate în autorizația generală de export a Uniunii [anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125] pentru bunurile enumerate în anexa IV. Aceste exporturi se pot efectua, de obicei, în temeiul autorizației generale de export a Uniunii, fără obținerea unei autorizații individuale sau globale acordate de un stat membru. Nu este clar dacă, în aceste cazuri, nu au fost îndeplinite condițiile autorizației generale de export a Uniunii sau dacă există o altă explicație. De exemplu, este posibil ca exportatorul să fi preferat să obțină o autorizație individuală sau globală.

4.2 Un stat membru nu a specificat care dintre bunurile enumerate în anexa IV au fost vizate de autorizațiile raportate. Destinațiile de export autorizate de acel statul membru sunt incluse în rezumat la rubrica „Alte bunuri sau niciun bun specificat în anexa IV”.

4.3 Un alt stat membru a raportat că bunurile au fost „exportate” în una din Insulele Canalului. Această informație nu a fost luată în considerare în scopul prezentului raport, întrucât această furnizare nu poate fi considerată un export, astfel cum este definit la articolul 2 litera (d) din Regulamentul (UE) 2019/125.

4.4 Anexele 4 și 5 la prezentul raport furnizează informații cu privire la destinațiile exporturilor autorizate de către statele membre în 2017 și, respectiv, în 2018. Dacă în lista destinațiilor se utilizează un anumit nume, acesta nu ar trebui să se interpreteze ca depășind referirea la un teritoriu (vamal) cunoscut în general cu acel nume.

———

[7] A se vedea punctele 3.2 și 3.3 din anexa III la Regulamentul (UE) 2019/125.